

Syntyvyyden alenemisen taustalla olevat syyt ja mahdollisuudet vaikuttaa kehitykseen

Talousneuvosto 23.10.2019

Tutkimusprofessori Anna Rotkirch

Väestöntutkimuslaitos

Syntyvyyden lasku Suomessa kansainvälisesti poikkeuksellisen jyrkkä ja kattava

> kaikki keinot pohdittava

Lapsettomien aikuisten ja pienten lasten vanhempien maailmat erkaantuneet toisistaan

> erilaiset kannustimet

Suomi on nyt maailman 1. nopeasti ikääntyvä hyvinvointivaltio

> mahdollisuus edelläkävijänä

Suomi on globaalin väestönmuutoksen loppusuoran eturintamassa

2019 EU Elections ▾

Brussels

Brexit

Policy ▾

Newsletters ▾

POLITICOPRO

50

STATE OF THE EU ECONOMY

Finland is becoming Europe's Japan

Welfare system coming under increasing strain because of an aging society.

By **CHARLIE DUXBURY** | 5/15/19, 4:02 AM CET | Updated 5/16/19, 4:55 AM CET

Forget GDP — New Zealand is prioritizing gross national well-being

The country's new "well-being budget" emphasizes citizen happiness over capitalist gain.

By Sigal Samuel | Jun 8, 2019, 8:00am EDT

[f](#) [🐦](#) [📄](#) SHARE

MENO-PALLUI

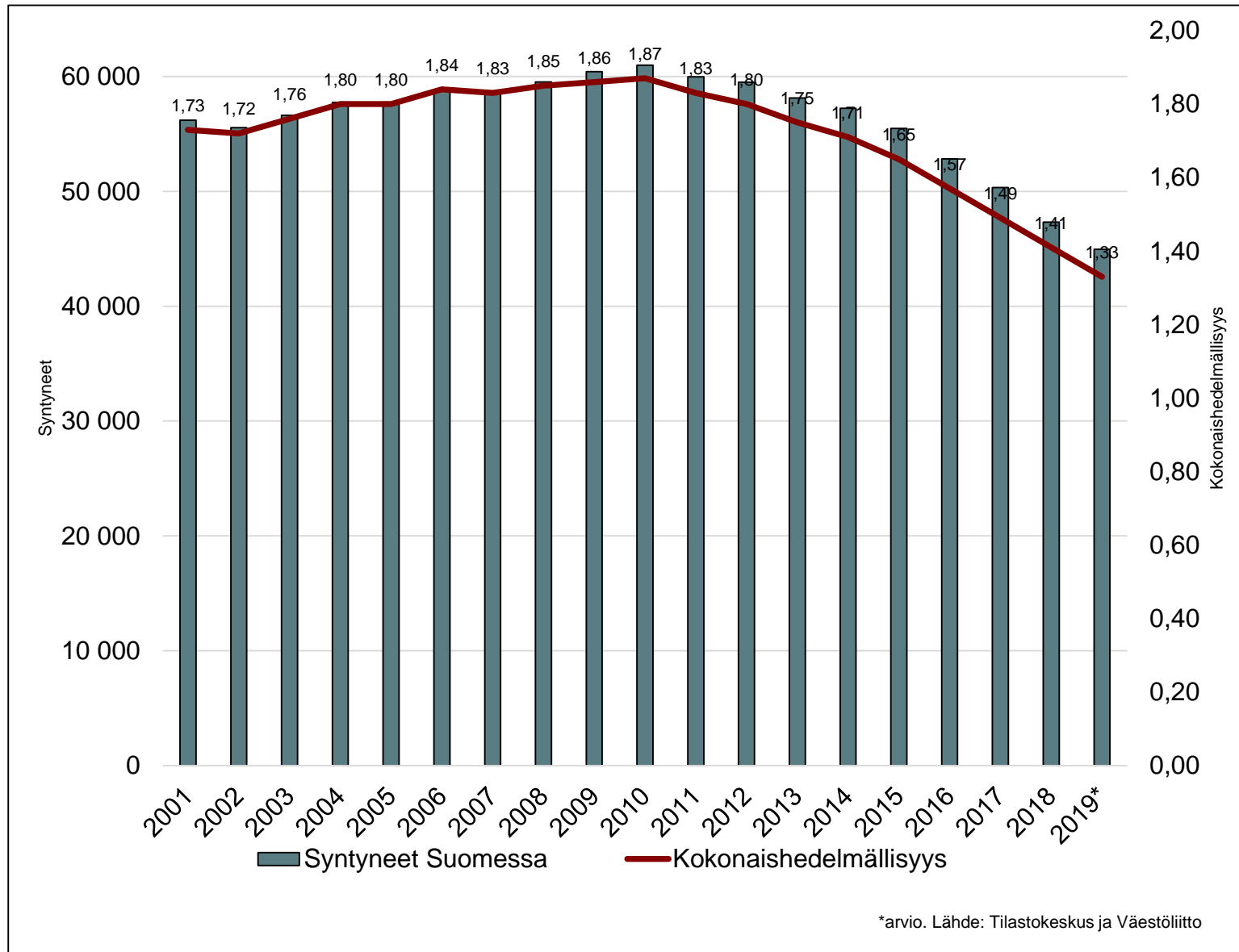
Kestävä väestönkehitys ja inhimillinen pääoma

Yhteisöllisesti ja ekologisesti kestävä väestönkehitys tulisi nostaa yhteiskuntapoliittisen keskustelun ytimeen

Inhimillisen pääoman keskeisyys ikääntyvässä yhteiskunnassa

- Tuetaan jokaisen potentiaalia
- Elinpituinen oppiminen > uudet koulutuspolut
- Tarkempia väestömittareita ja uusia tavoitteita (maan onnellisuus, aito huoltosuhde, terveiden vuosien elinajanodote, hyvän elämän elinajanodote, jne.)

Kokonaishedelmällisyys Suomessa 2000-2019

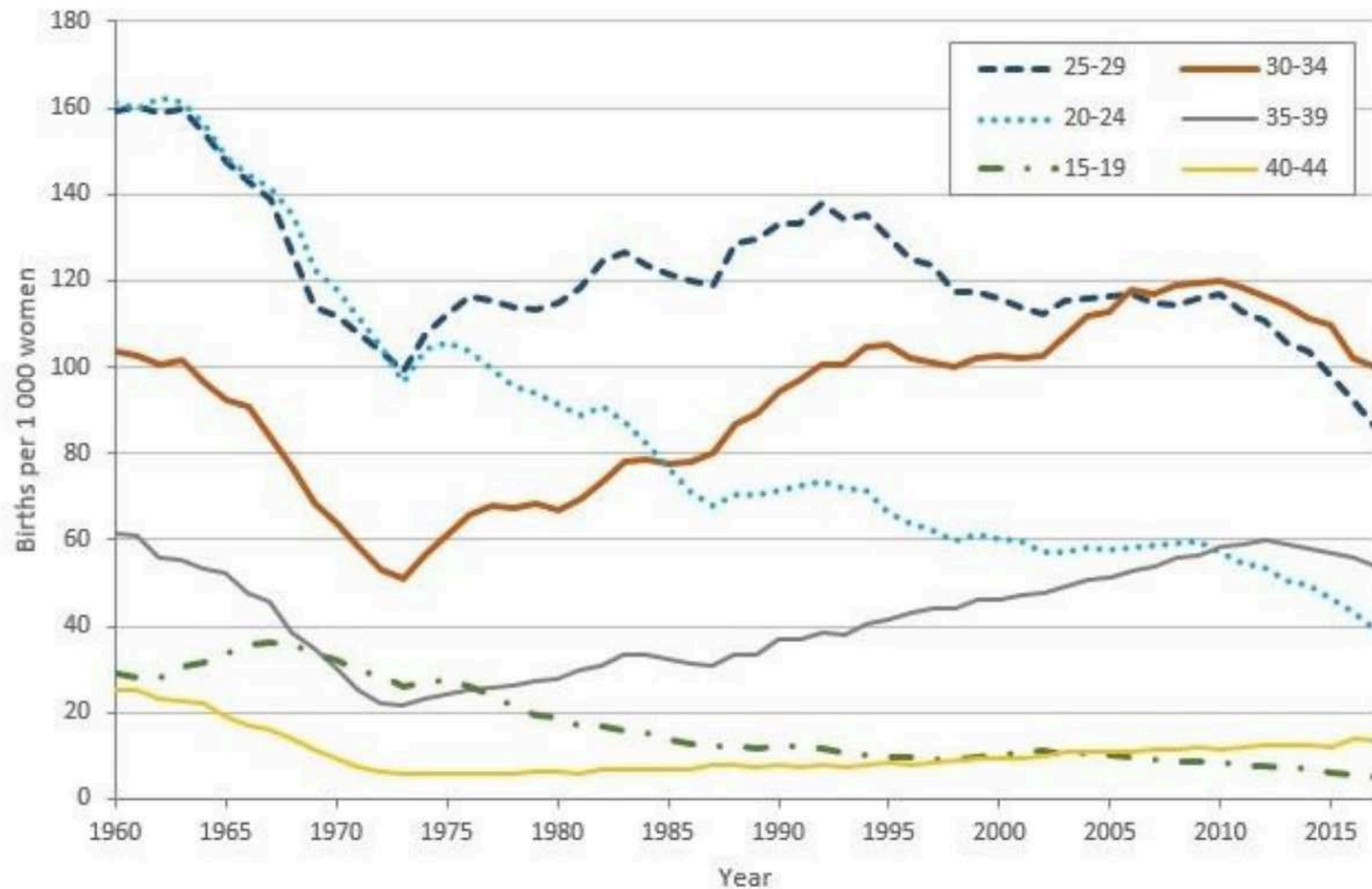

Syntyneitä noin
23-25%
vähemmän nyt
kuin 2000-luvulla

Esikoisten
vähentyminen =
75% koko laskusta

Ennustettu
kokonais-
hedelmällisyys
v. 2019 **n. 45000**
lasta, 1.33
/nainen

Kokonaishedelmällisyys 5-v. ikäryhmissä Suomessa 1960-2017

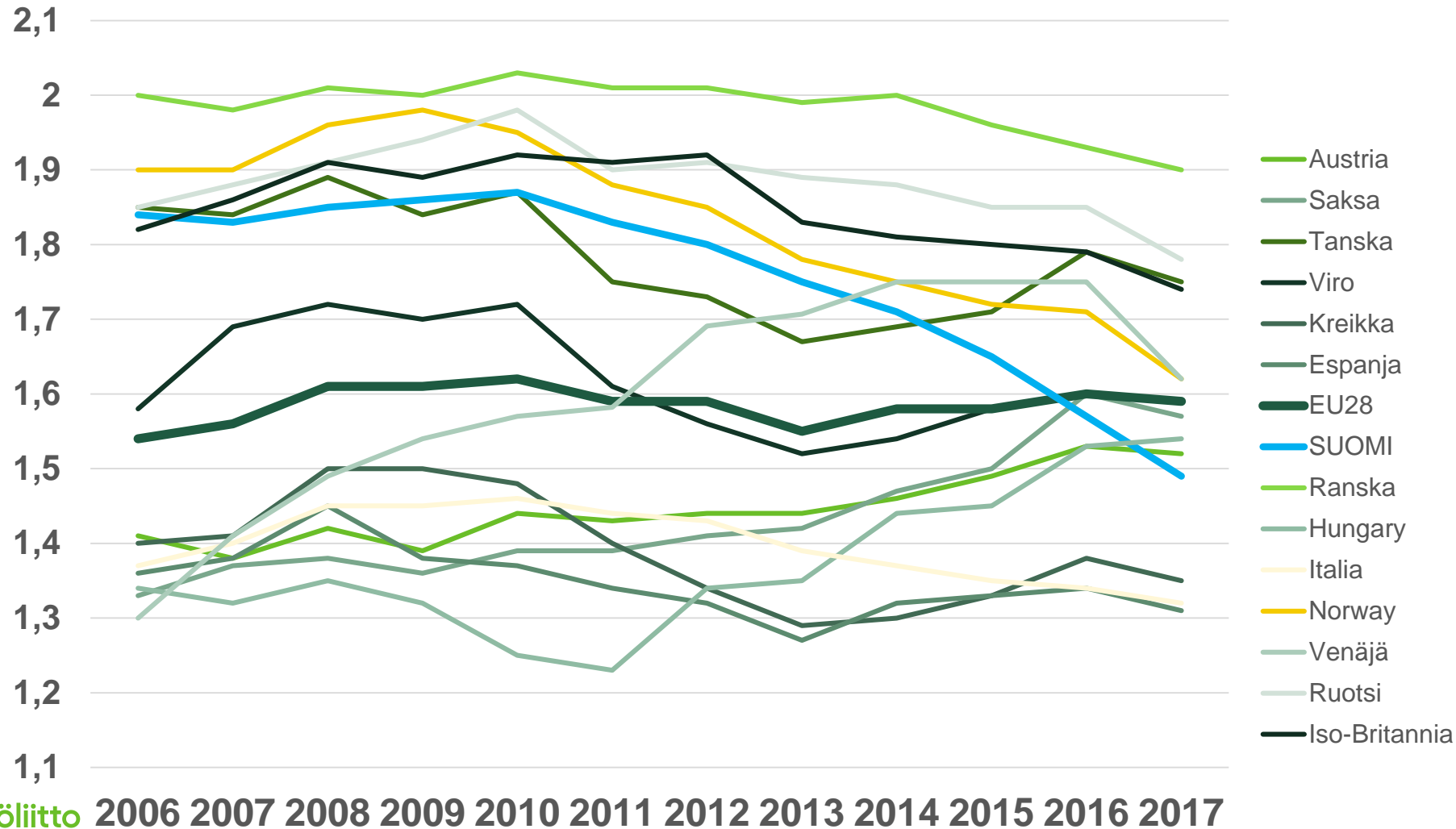

Kokonaishedelmällisyys lasketut 2010-luvulla kaikissa alle 40-vuotiaiden naisten ikäryhmissä

Ennustettu lapsiluku 1980> syntyneille n. **1.6-1.7 lasta**

Uusi lastensaantimaisema

Kokonaishedelmällisyys 2006–2017 eri Euroopan maat, Suomi ja EU 28

4 uutta trendiä:

*Lasku jatkuu
laman jälkeen*

*Resurssirikkaus +
onnellisuus =
lastensaanti*

*Koettu
epävarmuus*

Asuntojen hinnat

Väestöliiton perhebarometrit selvittävät suomalaisten lastenhankintatoiveita ja -esteitä sekä näkemyksiä perhepolitiikasta.

2010-luvulla ihanteet, aikomukset ja este erkaantuivat

Ne, joilla on jo lapsi(a): Resurssiköyhyys. Esteenä asunnon koko, lastenhoidon järjestelyt, yhteiskunnan riittämättömät tuki, taloudellinen tilanne.

Lapsettomat: Koettu epävarmuus. Esteenä pidentynyt nuoruus, elämäntyyllitekijät, pelko vanhemmuuden vastuusta, epävarmuus omasta perheellistymisestä/puolisosta ja tulevaisuudesta.

Uusi lastensaantimaisema

> jos syntyvyyden toivotaan nousevan ensi sukupolvessa, erilaisia ja uusia keinoja pohdittava

4 esimerkkiä

1. Vauvabonus

Tulisi harkita rahallinen tai palvelusetelin muotoinen etu vauvan syntymän yhteydessä tai 1-3 ikävuoden aikana

Vaikuttaisi todennäköisesti esikoisen ajoitukseen ja ainakin hetkellisesti syntyvyyteen

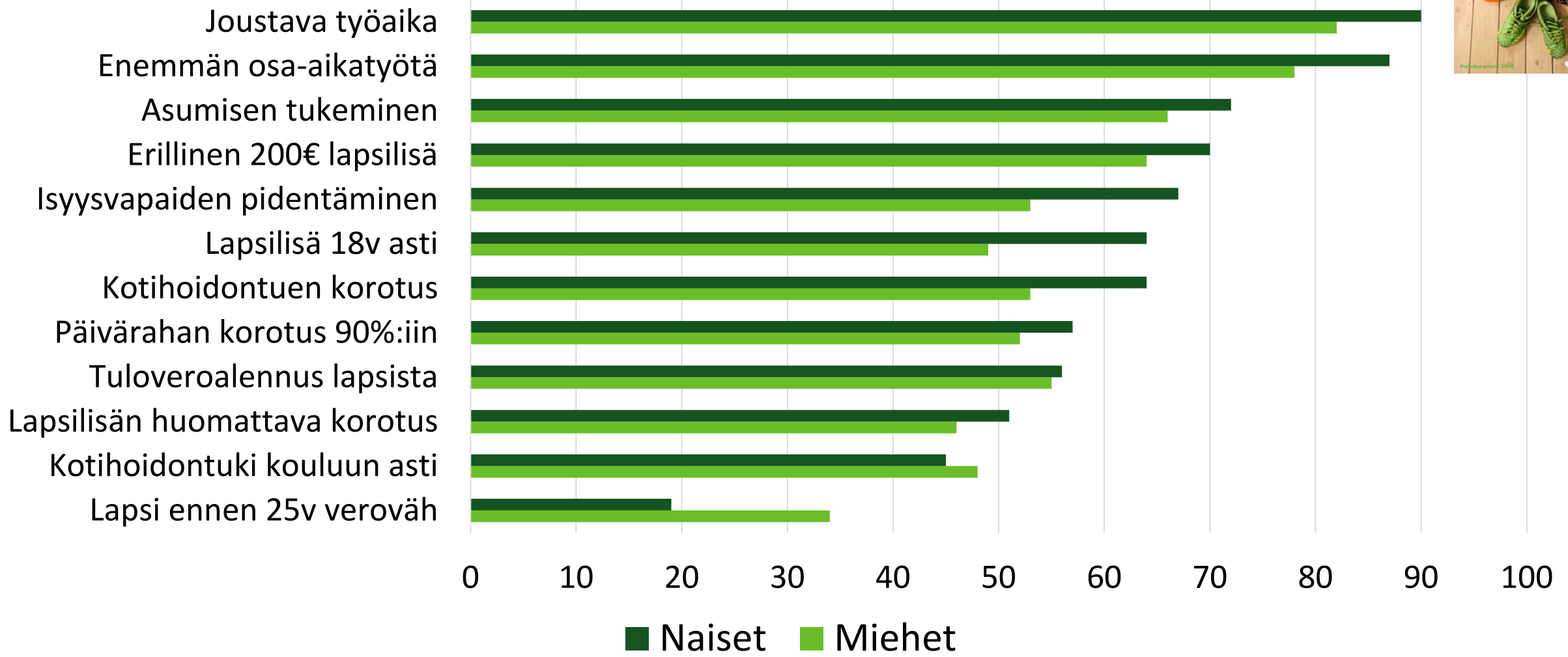
Samalla hyvä signaali perhemyönteisyydestä, ja tukisi lapsiperheitä

2. Perhevapaauudistus ja perhepolitiikka: joustavuus

Auttaisi erityisesti pienten lasten vanhempia

Mahdollinen vaikutus myös mielikuvien kautta lasta pohtiviin
lapsettomiin aikuisiin

Ainakin melko tärkeä perhepoliittinen toimenpide

3. Yhteiskunnalliset signaalit

Pienten lasten vanhempien työtä ei Suomessa julkisesti mielletä kansantaloudelle merkittävänä.

Työnteko ja ura nähdään sosiaalisena normina, vanhemmuutta ei.

Myönteiset esimerkit vanhemmuuden ajoittamisesta eri lailla elämänkulkuun ja joustavasta työn ja perheen yhdistämisestä olisivat myös tärkeitä.

HS: Ylijohtajalta kovaa puhetta lasten kotihoidosta – ”Ihanaa veltoilua”

Uusi Suomi

Teppo Ovaskainen

Luotu: 10.5.2012 08:35

4. Perheystävällisyys työpaikoissa

Jokainen työnantaja voisi viestiä, että työntekijän perheellistyminen on myönteinen asia ja että raskaussyrjintää kohtaan on nollatoleranssi.

Kiitos!